

Обраћање представника, Петритсцха, на Донаторској конференцији за Сребреницу

Високог Њолфганга

Дозволите ми да се прво захвалим организацијама које су спонзорисале одржавање ове конференције, УН-у и УНДП-у, што су ме позвале да присуствујем овом значајном догађају. Желио бих искористити ову прилику да овдје, у присуству жена Подриња, изразим своју пуну подршку Програму опоравка сребреничке регије који је данас овдје презентован.

Према Анексу 10 Дејтонско-паришког споразума, Високи представник за Босну и Херцеговину има мандат да координира активности које предузимају међународне цивилне организације. Желио бих истаћи чињеницу да Програм опоравка сребреничке регије (СРРП) представља кључни елемент комбинованих напора које међународна заједница предузима како би пружила практичну и суштинску помоћ становницима овог региона и омогућила им да наставе своје дуго путовање ка обнови и поновном успостављању своје заједнице.

Уствари, СРРП се експлицитно заснива на Плану активности за Сребреницу. Моја канцеларија заједно са СФОР-ом, УН Мисијом у БиХ и УНХЦР-ом, као и са Мисијом ОСЦЕ-а, ради на имплементацији овог плана с различитим међународним агенцијама, укључујући и ЦАРЕ и ЕУ Љуицк Импакт Фацилиту, како би пружио своју помоћ и осигурао да друштвена, образовна и економска инфраструктура Сребренице буде спремна да прихвати потпуни повратак свих оних који се желе вратити. Вјерујем да ће ово консолидовати и убрзати напредак који је до сада остварен.

Помагање људима да сачувају сјећања на прошлост је природан и

неопходан дио активности које се предузимају како би им се помогло да се окрену будућности. У видео-презентацији коју смо управо видјели, приказан је и кратак сегмент врло дирљивих сцена с прошлогодишњег откривања камен-обиљежја у Поточарима за вријеме комеморације масакра из 1995. године, чији су осумњичени починитељи, Радован Караџић и Ратко Младић, жалосна је чињеница, још увијек на слободи.

Планирање и изградња Спомен-обиљежја и мезарја у Поточарима, које овај камен-обиљежје симболизује, је пројекат под супервизијом моје канцеларије чији је циљ да осигура да жртве овог ужасног масакра никада не буду заборављене. Спомен-обиљежје и мезарје се налазе на локацији коју сам у јесен 2000. године одредио за њихову изградњу. На локацији је предвиђен простор за 10.000 мезара, мусалу и плочу са именима несталих особа. Тренутно се испитују могућности за отварање музеја и архиве, као и пропратног центра. Рад на овом пројекту је компликован али је стабилан и одвија се и напредује уз помоћ међународне заједнице и уз активно учешће свих највећих удружења преживјелих Сребреничана.

Активности Међународног комитета за нестале особе (ИЦМП), о којима је управо говорило Њено Величанство, краљица Ноор, представљају трећи стуб цјелокупног рада међународне заједнице у Сребреници. ИЦМП путем свог Института за нестале, који користи најновију технологију за анализу ДНК током компликованог и осјетљивог процеса идентификације посмртних остатака, ради на извршењу овог задатка како би преживјели коначно могли наћи свој мир. Идентификација жртава масакра значи да погинули могу бити достојанствено сахрањени уз све одговарајуће обреде. Процес масовније идентификације жртава је тек започео и сада ће бити убрзан.

Програм опоравка сребреничке регије, Фондација спомен-обиљежја Поточари и активности ИЦМП-а, представљају заједнички подухват међународне заједнице и њених домаћих партнера да се суоче с прошлосту и припреме за будућност. Иако је данашња донаторска конференција усредсређена на СРРП, меморијална компонента као

и напори који се предузимају на идентификацији жртава заслужују и захтијевају нашу сталну подршку.

Имајући ово на уму, и даље сам увјерен, а то сам често понављао и удружењима жртава Сребренице, да ће дугорочно остварење правде за жртве Сребренице бити повратак Бошњака, породица жртава, у своје домове у Сребреници. Овај процес је већ у току. СФОР, УНМИБХ, УНХЦР, ОСЦЕ и друге организације које дјелују у оквиру Одјела за реконструкцију и повратак при ОХР-у напорно и продуктивно раде како би осигурајле да повратак у Сребреницу прати одржива економија у безбједном окружењу. СРРП ће представљати суштинску и одрживу подршку овим напорима.

Повратак представља саму срж Дејтонског мировног споразума. Повратак је и срж напора који се предузимају да би у срцу Европе заживјела толерантна и мултикултурална Босна и Херцеговина. Повратак неће уклонити посљедице овог ужасног масакра. Међутим, повратак ће показати да креатори етничког чишћења нису остварили своје злочиначке циљеве.